

YILDIZ ECEVİT • Kurmaca Bir Dünyadan

YILDIZ ECEVİT 28 Ocak 1946'da Gelibolu'da doğdu. Ankara Üniversitesi DTCF Alman Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı'nda ve Bilkent Üniversitesi'nde öğretim üyesi olarak görev yaptı. Uzmanlık dalı Alman edebiyatı olan Ecevit, yüksek lisans ve doktora çalışmalarını Kafka-Ferit Edgü ve Max Frisch-Oğuz Atay arasında karşılaştırmalı düzlemde gerçekleştirdi. Daha sonra ilgi alanını avangard Türk romanına kaydıran Yıldız Ecevit'in bugüne değin yayımlanmış kitapları şunlardır: *Oğuz Atay'da Aydın Olgusu* (Ara Yayınları, 1989); *Intellektuellenproblematik bei Max Frisch und Oğuz Atay* (Ara Yayınları, 1990); *İsviçre-Alman Edebiyatı* (Ara Yayınları, 1990); *Kurmaca Bir Dünyadan* (Gündoğan Yayınları, 1992); Hermann Hesse, *Bozkır Kurdunun Düş Yolculukları* (derleyen), (Remzi Kitabevi, 1994); *Orhan Pamuk'u Okumak* (Gerçek Yayınevi, 1996; 2. baskı, İletişim Yayınları, 2004); *Türk Romanında Postmodernist Açılımlar* (İletişim Yayınları, 2001).

İletişim Yayınları 1848 • Edebiyat Eleştirisi 34

ISBN-13: 978-975-05-1150-9

© 2013 İletişim Yayıncılık A. Ş.

1. BASKI 2013, İstanbul

EDITÖR Burcu Tunakan

KAPAK Suat Aysu

UYGULAMA Hüsnü Abbas

DÜZELTİ Ayşegül Güzel

DİZİN Birhan Koçak

BASKI ve CILT Sena Ofset · SERTİFİKA NO. 12064

Litros Yolu 2. Matbaacılar Sitesi B Blok 6. Kat No. 4NB 7-9-11

Topkapı 34010 İstanbul Tel: 212.613 03 21

İletişim Yayınları · SERTİFİKA NO. 10721

Binbirdirek Meydanı Sokak İletişim Han No. 7 Cağaloğlu 34122 İstanbul

Tel: 212.516 22 60-61-62 • Faks: 212.516 12 58

e-mail: iletisim@iletisim.com.tr • web: www.iletisim.com.tr

YILDIZ ECEVİT

Kurmaca Bir Dünyadan

İÇİNDEKİLER

Sevgili Okurum,	7
Seksen Sonrasından Günümüze Edebiyat	9
Edebiyatta Yabancılaşma ve Yabancılaştırma	40
Gerçek - Kurmaca - Üstkurmaca	46
Doğabilim-Felsefe-Edebiyat İlişkisi	51
Türk Romanında Bir Romantik	
Hasan Ali Toptaş'ın <i>Gölgesizler</i> Romanı Üzerine	65
Postmodern Türk Romanında Osmanlıca Kullanımı	78
Türk Edebiyat Eleştirisi	92
Fethi Naci'de Toplumcu Estetiğin Üç Aşaması	127
Farklı Bir Mistisizm Arayışı	157
Edebiyatta Erotizm	162
Öteki Renkler	170
Orhan Pamuk ve Nobel	176
Yirmi Yıl Önce Yitirmiştik Oğuz Atay'ı	181
Oğuz Atay'ın Yaşamda İzini Sürmek	194
Güney Dal'ın Yaratıcılık Serüveni	201
Gelibolu'ya Kısa Bir Yolculuk	211
<i>Aşk ve Boks</i> ya da Sabri Mahir'in Ring Kıyısı Akşamları	217
<i>Ağır Roman</i> ve Estetik	222
Dilin Sınırlarında 'DeneySELleyen' Bir Yazar:	
Ferit Edgü	227

Ferit Edgü ve 'Kafkaesk'	232
Ferit Edgü'de Edebiyat ve Resmin Ortak Paydası	237
Erol Akyavaş ve Sanatta Dinsel Boyut	241
Goethe'de İroni	245
Günter Grass'ın <i>Teneke Trampet</i> 'i: Bir Karşıt - <i>Wilhelm Meister</i>	252
Kozmik Bilinç'in Işığında Hermann Hesse	264
Işığın Ülkesine Giden Adamlar	301
Küçük Asya Gezisi	306
Bir Deneme Ustası: Stefan Zweig	316
Max Frisch'in Edebiyata Bıraktığı Kalıt: 'Kuşkunun Estetiği'	328
Max Frisch'in Anlatı Ürünlerinde Düşünce-Biçim İlişkisi	333
Bir Polisiye Roman Parodisi: <i>Mavi Sakal</i>	339
Alışılmışın Dışında Bir Özyaşam Öyküsü: Max Frisch'ten <i>Montauk</i>	343
Yeni Bir Dünya İçin Yeni Bir Dil Yaratmak	347
Elias Canetti'nin <i>Körleşme</i> Romanı Üzerine	351

Ve Yaşamdan ... Ve Ölümden...

Köpekler ve İnsanlar	359
Koşulsuz Sevgi Barınağı	363
Bir 'Tutunamayan'ın Ardından	371
Ulusal Egemenlik Gereksiz mi?	375
Üniversitelerde Özerklik	379
Tataristan'daki Türk Bilim Kurultayı	383
Bir Alman Bektaşi	387
Bu Dünyadan Bir 'Aziz' Geçti	390
Ölüm Aşağı Yukarı Baştan Beri Var	392
<i>DIZIN</i>	397

Sevgili Okurum,

Son üç kitabımın –adetleri mütevazı sayılarla dile getirilse de– baskı yapıyor olması, beni bu kitabı yayına hazırlamaya teşvik etti; edebiyat araştırmacılığı yolunda akademik kariyerimin başından, emeklilik dönemini de içine alan yıllara değin yaptığım küçük ölçekli çalışmaların, kimi okuru ilgilendirebileceğini düşünmeme yol açtı.

Bu kitap seksenli yılların başlarından iki binli yılların sonlarına uzanan bir zaman kesiti içinde kotarılmış, yaklaşık otuz yıllık dergi/gazete yazılarımdan bir seçki içeriyor. Bunların büyük bir kısmı kuşkusuz edebiyatla ilgili yazılar; seksenlerde başladığım yüksek lisans/doktora seminerlerinden birinde sevgili hocam Prof. Dr. Gürsel Aytaç'ın verdiği konu çerçevesinde oluşturulmuş 'Goethe-Günter Gras' karşılaştırması gibi yemiyetme bir araştırmacının yazılarından başlayarak, son yılların zaman içindeki birikimden nasibini almış araştırmacısının çalışmalarına uzanan bir seçki sergiliyor.

Uzmanlık alanım olan Almanca yazılmış edebiyatla ilgili çalışmaların kitap içinde hatırı sayılır bir yer kaplaması doğal. Akademik düzlemdeki tez çalışmalarımın, Almanca ve Türkçe yazılmış modern edebiyat ürünleri arasında karşılaştırmalı konular içermesi, ilgi alanımın zamanla tümüyle Türk edebiyata

tına kaymasına yol açtı. Kitabın büyük bir bölümü bu yüzden Türk edebiyatıyla ilgili. Edebiyat estetiği alanındaki kuramsal yazıları ise, edebiyata genel bir bakış oluşturması amacıyla kitabın başına koydum.

Kitabın adını, 1992 yılında yine dergi/gazete yazılarımı topladığım, nicelik açısından pek de kapsamlı sayılmayacak olan eski bir kitabımdan aldım: *Kurmaca Bir Dünyadan*. Ancak, yine *Kurmaca Bir Dünyadan* olarak adlandırdığım bu yeni kitap, ilk kitabın bir devamı olmaktan çok, ondaki kimi yazıları da içine alan ama daha çok, sonraki yılların yazılarından oluşan bütünsel bir yapıya sahip.

Kitabın içinde yer alan geçmiş yılların yazılarını şimdiki birikimim, bilincim ve dil anlayışım açısından ele alarak onlarla biraz oynadım, metinlerde kimi değişiklikler yaptım. Özellikle de aralarında zamansal mesafe olan ama aynı konu çerçevesinde dönen yazıların içerdiği tekrarların törpülenmesi işi uğraştırdı beni. Bu aşamada bana yardımcı olan, fikirlerine çok güvendiğim sevgili dostum Dr. Sevil Onaran'a içten teşekkürlerimi sunuyorum.

Bu kitap bir edebiyat araştırmacısının ürünlerini içeriyor. Ama yaşam salt edebiyattan: 'kurmaca dünya'dan oluşmuyor. Bu kitabın yazarı olan araştırmacının da yaşamın onu etkileyen, kimi zaman canını acıtan, aklına/ruhuna dokunan kimi alanları ile ilgili olarak kaleme sarıldığı zamanlar oldu: Kendisi 'ölüm', 'siyaset' ya da 'insan-doğa ilişkisi' gibi konulardaki az sayıdaki yazısını da bu kitaba koymak istedi; kitaba "Ve Yaşamdan... Ve Ölümünden..." başlıklı küçük bir bölüm ekledi. Çünkü bu bölümün, kitabın içinde yer alan "Kozmik Bilincin Işığında Hermann Hesse" yazısında olduğu gibi, onun kimi araştırmalarının arka planında sezilen kendi yaşam duruşuna da bir ışık getirebileceğini düşündü.

İyi okumalar!

Sevgiyle, dostlukla.

YILDIZ ECEVİT